

Germànic i empordanès

FRANK KEERL PLA (1934-2019)

Nebot de Josep Pla i conservador del seu llegat

De vegades, per conèixer una persona, no hi ha res millor que conèixer el lloc on viu. Per conèixer Frank Keerl Pla, nebot de l'escriptor Josep Pla i que ara acaba de morir, als 85 anys, el millor era anar a visitar-lo al mas Pla de Llofríu.

Després de concertar-hi una visita un cap de setmana que hi fos, el senyor Keerl solia esperar-vos a la porta del casalot, sota una inscripció datada el 1848, i davant de l'era per batre el blat que durant segles va servir els seus habitants i on ara es pot aparcar el cotxe. Somrient i afable, solia mostrar-vos les sales de la planta baixa de la masia, on viuen els masovers, però de seguida, enèrgic, us convidava a pujar per les enormes escales fins al primer pis.

Qualsevol visitant sabia, quan s'obria la porta i penetrava en la gran sala central del mas, que no sols entrava en la intimitat d'una casa particular sinó que trepitjava un espai mitificat per milers de lectors, un univers literari que la gran força de la literatura aconseguí erigir rivalitzant amb la natura mateixa.

Observant pels grans finestrals, veient l'harmonia de les formes i els colors de les oliveres, els xipres i els pollancre, el visitant

sentia una profunda emoció de ressonància virgiliàna. El primer document que conservem és del 1333, explicava, assegut sota l'enorme campana que Pla havia fet construir després de la mort del seu pare. Rosegant avellanes i bevent un got de moscatell, al reservat senyor Keerl li agradava explicar la història de la casa: en realitat, són dos masos. El més antic i petit queda amagat rere la majestuosa baluerna del més modern. La seva façana imponent, encarada a migdia, sembla que imposi un tall entre dos dominis dialècticament condemnats a entendre's: el de la tramuntana i el del garbí. Al mas, als hiverns, hi feia molt de fred i no hi havia res a fer. Per això, Pla no va fer res més que escriure... I aleshores el senyor Keerl us mirava fixament i un no sabia si parlava seriosament o si us prenia el pèl.

Una sàvia barreja d'intel·ligència i discreció, racionalitat i murreria, ascendència germànica i empordanesa, va confluïr en una personalitat complexa i poderosa, un veritable homenot. Barceloni, però encara nascut a casa, al mateix mas Pla, Frank Keerl va ser alumne de l'escola alemanya i de Virtèlia. Empresari metal·lúrgic especialitzat en ferreteria, les seves aficions principals van ser la vela (va ser un

dels fundadors del Club Vela Català) i, sobretot, conservar amorosament i fins a l'últim detall el patrimoni familiar i preservar el llegat literari i memorialístic de Pla. Des del 1981, el senyor Keerl es va dedicar a modernitzar el mas conservant-ho tot tal com ho havia deixat el seu oncle però fent la casa habitable, plenament conscient que aquest patrimoni s'adrecava a una col·lectivitat més àmplia.

Discretament, va haver de protegir la casa davant la depressió urbanística creixent del seu entorn, agreujada els últims anys amb l'ampliació de la carretera i la instal·lació de centres comercials. Acabada la primera conversa davant la xemeneia, i si veia que la tafaneria inicial es convertia en veritable interès literari, us proposava pujar a les golfes, ara reconvertides en una acollidora biblioteca amb centenars de llibres i d'arxivadors, carpetes, cartes i manuscrits, perfectament endreçats i catalogats d'un a un per ell mateix durant més de tres dècades, convertit en conservador i alhora continuador del titànic esforç de l'escriptor per lluitar contra l'oblit.

Ara la majoria d'aquesta documentació feliçment preservada és a la Fundació Josep Pla de Palafrugell, de la qual va ser president, en procés de digitalització per la UdG. El mas Pla entès com un observatori, com un sismògraf de la identitat catalana, com un ciri més en la processó de la continuïtat històrica. Moltes gràcies, senyor Keerl.

XAVIER PLA

Director de la càtedra Josep Pla de la Universitat de Girona

PRE DURAN / NORD MEDIA